

Politiske partiprogram 2021-2015

Fremskrittspartiets partiprogram 2021-2025

VÅR FELLES KULTURARV

Den norske kulturarven representerer store verdier og er med på å gi nasjonen og innbyggerne identitet og fellesskapsfølelse. Vår felles kultur- arv er representert gjennom kulturminner, eiendommer, bygninger, musikk, kunst, litteratur og språk.

Når staten krever undersøkelser for å lete etter kulturminner, og i de tilfellene der staten freder private eller offentlige kulturminner, skal staten også bære kostnaden ved dette.

Det settes av egne bevilgninger til riksantikvarens budsjettposter for å ivareta vedlikehold av kultur- minner.

Vi vil arbeide for ordninger hvor staten kompenserer for merkostnader ved finansiering av forsikring, drift og vedlikehold av de bygg og steder det offentlige betrakter som kulturminner, fordi det er statens ulike pålegg som medfører økte kostnader. Det offentlige må også i større grad sikre private gjenstander og private samlinger som en del av vår viktige kulturarv.

Det er viktig å ivareta norsk kultur og kulturarv. Integrasjon av uttrykk fra andre kulturer bør foregå i et naturlig tempo og bør ikke være en offentlig oppgave. Norsk kultur lever i naturlig samspill med andre kulturer og trenger derfor ikke politisk vedtatte stimuli for å ta til seg nye impulser – de blir best tatt imot når de ikke blir forsert inn.

Fremskrittsparteiet vil:

- at der hvor staten freder privat eiendom, skal det gis kompensasjon
- at kulturminnesaker underlegges politisk behandling
- at det økonomiske ansvaret for håndtering av fortidsminner pålegges staten
- arbeide for at midler fra opplysningsvesenets fond i større grad kanaliseres til kommunens kirker
- Fjerne administrativ rett til å sende lokalt behandlet kulturminnesak til riksantikvaren etter politisk avgjørelse.
- styrke fartøyvern og bidra til at kystkulturen blir tatt vare på

FRIVILLIGHET

Frivilligheten skal ikke brukes av det ordentlige som et instrument, men må få velge sine oppgaver, organisasjon og arbeidsform selv. For å legge til rette for gode rammer for frivilligheten ønsker FrP å arbeide for momsfratak for frivillige organisasjoner, registrert i frivillighetsregisteret.

HØYRES PARTIPROGRAM

- sikre at norsk kulturarv ivaretas, og sørge for aktiv overlevering av folkemusikk, folkedans og håndverk, spesielt små og verneverdige fag.

VENSTRES PARTIPROGRAM 2021-2025

Vi vil forsterke støtteordningene for vedlikehold av kulturminner og kulturmiljøer. De er viktige for kultur, natur og historie, og vi vil doble antall fredete kulturmiljøer innen 2025. For å bevare flere kulturmiljøer må vi kompensere kulturminneiere. Derfor vil vi øke eksisterende støtteordninger under Kulturminnefondet og fylkeskommunene. Vi vil innføre skattefradrag for vedlikeholds- og restaureringskostnader for å hjelpe eierne til å ta vare på våre felles kulturmiljøer, og styrke sanksjonsmulighetene mot bevisst ødelegging av vernede bygg og kulturmiljøer.

Vi skal fortsette å satse på de institusjonene og frivillige som bærer kulturminnevernet i Norge. Kultur, natur og miljø henger sammen. Skal vi lære av fortiden, må vi bevare et mangfold av kulturmiljøer som grunnlag for kunnskap, opplevelse og bruk.

KRISTELIG FOLKEPARTI PARTIPROGRAM 2021

Kulturarv og kulturminnevern

Gode arkiv og museer tar vare på det kollektive samfunnsminnet, og disse institusjonene har en viktig demokratisk samfunnsrolle når det gjelder å utvikle og formidle kunnskap om vår historie og samtid. Kulturminnene og kulturmiljøene vi tar vare på og sikrer for ettertiden er viktige kilder til kunnskap og opplevelser og for utvikling av lokalsamfunn.

Kristelig Folkeparti vil:

- Føre en bevisst arkivpolitikk for å sikre dokumentasjon om samfunnet som skal kunne gjenbrukes til å forstå samtid og fortid, og til å bevare og videreutvikle Norge som rettstat og demokrati.
- Sikre gode rammevilkår for landets museer og sørge for at museumssektoren har autonomi til å reise kritiske spørsmål både ved fortiden og samtiden.
- Realisere et nytt Vikingetidsmuseum.
- Arbeide for at Gulatingslova kommer til Norge og at formidlingen om demokratiutviklingen i Norge blir styrket blant annet gjennom tingstad-nettverket og formidlingssenteret på Gulatinget.

- Gjennomføre et kulturminneløft hvor mennesker, frivillige, organisasjoner og lokale lag og foreninger står sentralt.
- Øke bevilgningene til Kulturminnefondet.
- Arbeide aktivt for å begrense forfall og tap av Norges bygningsarv.
- Etablere et eget bevaringsprogram for kulturhistorisk viktige kirkebygg.
- Styrke tradisjonshåndverksfagene, både i den videregående utdanningen og gjennom studieforbundene. Samt styrke og ivareta kulturarvskolene.

SENTERPARTIETS PARTIPROGRAM 2021-2025

Kulturminner, kulturmiljøer, museer og arkiv er viktige deler av samfunnets kollektive hukommelse. Senterpartiet mener kulturarven best ivaretas gjennom riktig bruk og aktiv forvaltning. Derfor skal samfunnet som helhet ha ansvar for å ta vare på den felles kulturarven, både den materielle og immaterielle. Håndverkstradisjoner, folkemusikk og folkedans fra vår historie må ikke gå tapt. Norge skal ta ansvar for sin del av verdensarven, blant annet gjennom å oppfylle våre forpliktelser i Unesco-konvensjonen om immateriell kulturarv.

De frivillige organisasjonene innen kulturvernet er selve ryggraden i sektoren, og alle medlemsorganisasjonene i Kulturvernforbundet må derfor sikres grunnstøtte fra staten.

Alt for mange fredede og verneverdige kirker i Norge forfaller. Staten må i sterkere grad hjelpe kommunene og andre kirkeiere med kirkevedlikeholdet.

Samenes kulturarv er et viktig ansvarsområde for Norge og våre naboland i nord. De nasjonale minoritetenes kulturarv må også løftes fram og forvaltes godt. Kulturmøtene på Nordkalotten gir særlig gode muligheter for å forstå hvordan ulike kulturer har sameksistert og påvirket hverandre gjennom lang tid.

Senterpartiet vil:

- Styrke bevilgningene til kulturvernet slik at nasjonale målsettinger om vedlikehold og restaurering kan nås. Det er særlig viktig å satse på nasjonale teknisk-industrielle kulturminner og norske verdensarvsteder.
- Bidra til at Kulturminnefondet på sikt får 300 mill. kr til utdeling hvert år.
- Arbeide for skatte- og avgiftslettelse for private eiere av fredede og bevaringsregulerte eiendommer. Slike eiendommer skal være fritatt fra kommunal eiendomsskatt.
- Gå inn for at det utarbeides en stortingsmelding om arkeologi i Norge, og i den forbindelse foreslå at staten legger bedre til rette for såkalte forskningsgravinger.
- At staten bærer kostnaden når utvidelser og nybygg på alminnelige gårdsbruk krever utgravninger.
- Samle ansvaret for kulturarvspolitikken i Kulturdepartementet og styrke

fylkeskommunen og Sametingets rolle i kulturminnevernet.

- Styrke kulturminne- og museumsarbeidet for samisk kultur og nasjonale minoriteter.
- Styrke støtten til institusjoner, organisasjoner og festivaler som arbeider for å fremme og bevare folkemusikk og folkedans og støtte kulturskoler som fremmer og bevarer lokal immateriell kulturarv.
- Satse på kulturminner og kulturmiljøer i sammenheng med friluftsliv.

FRA SENTERPARTIETS SAMISKE PROGRAM

Støtte etablering av samiske fartøy- og bygningsvernssenter, der båtbyggerkunnskap og tradisjonshåndverk innen bygg blir ivaretatt.

ARBEIDERPARTIETS PARTIPROGRAM 2021-2025

Ta vare på kystkulturen, kulturlandskapet langs kysten, naust- og sjøhus og styrke fartøyvern.

MILJØPARTIET DE GRØNNE PARTIPROGRAM 2021

52. KULTURARV

Menneskene har alltid satt spor etter seg i landskapet. Redskaper, gravhauger, skipsvrak, helleristninger og bygninger er eksempler på kulturminner våre forfedre har etterlatt oss. I tillegg til disse håndfaste kulturminnene, har vi også immaterielle kulturminner som ulike former for tradisjonshåndverk og sang og musikk. Kulturarven fungerer som vår kollektive hukommelse og er viktige byggesteiner i fortellingen om oss selv. Det må legges til rette for at hver ny generasjon møter historien om oss alle og kan forstå mer av hvem vi er.

Klimaendringer og luftforurensning truer de fysiske kulturminnene. Ekstremvær og mildere, fuktigere klima øker skaderisikoen. Økt kunnskap gjennom miljøovervåking må føre til et bedre framtidig vern av alle typer kulturminner. De Grønne vil ivareta tidligere bygningskultur og -struktur for å sikre byers og tettsteders særpreg.

Frivillige organisasjoner har vært og skal være en viktig del av norsk kulturvern. De Grønne vil styrke deres rolle som samfunnsaktører. Arbeidet med å ta vare på og fremme den immaterielle kulturarven trenger nasjonal drahjelp og oppmerksomhet gjennom særskilte satsinger. Det er viktig for å oppmuntre og motivere flere utøvere og tradisjonshåndverkere til å fortsette med tradisjonshåndverket og slik sikre videreføring av kulturarven. De Grønne vil legge til rette for at ulike typer kulturminner ikke bare skal bevares, men også tas i bruk på en forsvarlig måte.

Miljøpartiet De Grønne vil:

1. Sikre en helhetlig forvaltning av Norges kulturarv og samle ansvaret for både materielle og immaterielle kulturminner i samme departement.

Del 12 Kultur

2. Gjenskape og vedlikeholde områder med verneverdige kulturlandskap.
3. Styrke Kulturrådets ressurser til oppfølging av Norges forpliktelser gjennom UNESCOs konvensjon om vern av den immaterielle kulturarven.
4. Bevare truede immaterielle uttrykk, som tradisjonell sang, dans og håndverk gjennom stipender og garantilønn for utøvere.
5. Gi håndverksfagene større plass i grunnskolen.
6. Etablere nasjonale videregående opplæringstilbud i fag der kulturarven er truet.
7. Jobbe for en kulturminnelov der kirkebygg og deres forvaltning omtales særskilt, og sikre landets kulturhistorisk viktige kirkebygg med et eget fond for vedlikehold.
8. Utrede muligheten for flerbruk av enkelte kirker.
9. Innføre en kompensasjonsordning for merkostnader knyttet til restaurering av fredede bygninger i privat eie og pålagt arkeologisk arbeid med kulturminner.
10. Begrense forfall og tap av Norges bygningsarv.
11. Etablere fartøy- og bygningsvernsenter i alle fylker for kursing av båt- og huseiere og opplæring av håndverkere.
12. Styrke arbeidet med å digitalisere museenes samlinger under frie lisenser.
13. Prioritere kulturminneforskning på klimatilpasset bygnings- og fartøyvern, klimapåvirkning på kulturminner, minoriteters og urfolks kulturarv.
14. Styrke støtten til museer og arkiver som dokumenterer nasjonale minoriteters historie.
15. Etablere et program hos Innovasjon Norge rettet mot verdiskapning ved bruk av kulturarv.
16. Gi kommunene flere verktøy for å motvirke spekulativt forfall av verneverdige bygninger.
17. Arbeide for at nasjonalt og regionalt viktige krigsminner skal inkluderes i kultur- minneloven.
18. Ivareta NRK som arkiv- og formidlingsinstitusjon og utvikle et system for årlig registrering og publisering av verk som faller i det fri når vernetiden går ut.
19. Gi de frivillige kulturvernorganisasjonene forutsigbare rammer.

SOSIALISTISK VENSTREPARTI PARTIPROGRAM 2021-2025

- at staten skal prioritere gjenbruk og tilpasning av egen bygningsmasse over riving og nybygg.
- øke støtten til de fredete kulturmiljøene og verdensarvstedene.
- øke bevilgningene til kulturminnevern; kulturminner er en ikke-fornybar ressurs som må sikres.
- legge til rette for digitalisering. Vi vil gi støtte til at større deler av museenes samlinger skal digitaliseres og gjøres tilgjengelige for allmennheten.
- øke Norsk kulturrådsmidler til oppfølging av UNESCO-konvensjonen om vern av den immaterielle kulturarven.
- sikre de små og verneverdige håndverksfagene.

RØDTS PARTIPROGRAM 2021

38.4 Ta vare på tradisjonskulturen og det frivillige kulturlivet

RØDT VIL:

1. Styrke frivilligheten gjennom gode tilskuddsordninger og forenkle registreringsordninger, søknadsprosesser, rapportering og krav til frivillige organisasjoner og lag.
2. Gi bedre rammebetingelser for frivillige organisasjoner og lag og etablere gratis lokaler for lån til frivillige arrangementer.
3. At offentlig støtte til ikke-profesjonelle må styrkes og allmenngjøres.
4. Ha bedre rammebetingelsene for det frivillige musikklivet, blant annet gjennom å styrke Frifond- ordningen.
5. Styrke, støtte og videreutvikle arbeiderkulturen i ulike former, f.eks. innenfor litteratur, musikk, teater, film og bildekunst.
6. Ta vare på og utvikle tradisjonelle håndverksfag, f.eks. smedfaget (immateriell kulturarv).
7. At bygnings- og fartøyvern og annet tradisjonshandverk skal inngå som en del av håndverksfagene i videregående skole.
8. Arbeide for at folkemusikk og folkedans ikke blir marginalisert som levende samværsform i møte med den amerikaniserte populærkulturen.

38.5 Styrke museum, arkiv og kulturminner

RØDT VIL:

1. Fjerne kravet om økt egeninntjening for museene. Museer skal være ikke-kommersielle og fokusere på sitt samfunnsoppdrag om å forvalte kulturarven på best mulig måte.
2. Styrke de faglige museumsnettverkene med økte midler til flere samarbeidsprosjekter og samlinger.
3. Styrke arkiver og museer som bevarer lokalhistorie, kvinne- og arbeiderkultur og industri- og urfolkshistorie, så vel som nasjonale og nye minoriteters kulturhistorie.
4. Utjevne kjønnskiller og sørge for sterkere representasjon av kvinner og minoriteter i samlinger på museum, arkiver og i det offentlige rom.
5. Sikre bevilgninger til utvikling av digitale tjenester og midler til digitalisering av arkiver, kataloger og materiale i hele biblioteksektoren.
6. Øke den statlige andelen av arkeologiske utgravinger for små og mellomstore grunneiere og tiltakshavere.
7. Ta vare på og støtte teknisk-industrielle kulturminner og kulturminner som synliggjør arbeiderbevegelsens historie.
8. At kulturminner i større grad blir kartlagt, vedlikeholdt og gjort mer tilgjengelig for publikum.
9. Øke tilskuddene til digitalisering, modellering og tilgjengeliggjøring av kulturminner.